

Pe ordinea de zi:

SECRETARUL LITERAR

Printre dezbaterile menite să sporească eficiența artei noastre teatrale, seminarul cu secretarii literari din întreaga țară, organizat de Direcția Teatrelor din Ministerul Învățământului și Culturii, în colaborare cu A.T.M., a trezit în rândurile oamenilor de teatru un interes deosebit.

Pe lângă fructuosul schimb de experiență realizat cu acest prilej, pe lângă precizarea locului și rolului pe care îl ocupă secretarul literar în complexul activității teatrale, seminarul a avut meritul de a fi stabilit unele poziții fundamentale, legate de perspectiva unei munci de mai profundă eficiență ideologică și artistică, corespunzătoare cerințelor crescînde ale noii etape pe care o străbate teatrul nostru.

Lucrările seminarului au subliniat încă o dată însușirea de bază a teatrului nostru: caracterul său militant, partinic. Acest caracter îl definește în primul rînd un repertoriu revoluționar, bogat în idei și în valori artistice, în care dramaturgia originală se cere promovată cu precădere.

În realizarea unui atare repertoriu, rolul secretarului literar este de prim-ordin în teatrul în care activează. El trebuie să prevadă din timp perspectiva completării repertoriului cu piese noi originale și din fondul permanent al dramaturgiei noastre, astfel încît „locurile goale” din anualele propuneri de repertoriu să dispară. Înarmat cu o temeinică pregătire ideologică și profesională, de pe poziții partinice ferme și principale, secretarul literar are datoria să aleagă în repertoriu acele piese care aduc un suflu nou, proaspăt, și care găsesc cu adevărat o corespundență cu aspirațiile oamenilor muncii, contribuind efectiv la educarea conștiinței lor socialiste. Dacă unele secretariate literare (de pildă cele de la Teatrul Național din Iași și Craiova, teatrele de stat din Constanța, Oradea, Timișoara, Maghiar-Cluj) au adus o contribuție însemnată în stabilirea unui asemenea repertoriu valoros, corespunzător sarcinilor actuale ale teatrelor, nu același lucru l-au făcut unii membri ai secretariatelor literare din București. Aceștia, în bună măsură și din cauza subaprecierii rolului lor de către conducerea teatrelor, uneori nici măcar nu cunosc piesele propuse în repertoriul teatrului lor, dovăduindu-se astfel incapabili să se manifeste ca adevărate forțe active în rezolvarea problemelor ideologice și artistice pe care le ridică în general activitatea lor.

Realizarea unor lucrări dramatice care să țină pasul cu viața poporului, în care să putem defini semnele distinctive ale epocii noastre, în care să vibreze puternic suflul contemporaneității, a constituit, în chip firesc, una din problemele cele mai larg și mai adînc dezbătute în cadrul seminarului, secretarul literar fiind chemat printre cei dintîi să contribuie activ la îndeplinirea acestui deziderat.

O dramaturgie puternică și interesantă nu poate fi creată fără o profundă cunoaștere a vieții. Atît rapoartele, cît și concluziile seminarului au subliniat faptul că secretarul literar poate și trebuie să aducă o contribuție însemnată, activă și competentă, în stimularea creatorilor de teatru de a stabili un contact mai strîns, creator, cu viața; astfel încît, secretarul literar să devină un factor determinant în îmbogățirea repertoriului nostru original cu lucrări valoroase, izvorîte din actualitate. Secretarul literar poate și trebuie să ducă la lărgirea sferei de inspirație a dramaturgilor, antrenîndu-i la surprinderea aspectelor inedite, vii și multilaterale, din viață și din universul spiritual, din conștiința și orizontul mereu mai larg al contemporanilor noștri. În repertoriul teatrelor, spectatorii vor să găsească mai multe piese care să așeze în centrul acțiunii chipul muncitorului, cu rolul lui hotărîtor în construirea socialismului, piese în care pe prim-planul acțiunii să se afle comuniștii, în plină ofensivă constructivă, cu rolul lor de conducători ai maselor populare. Nivelul înalt de conștiință și exigența artistică sporită a publicului pretînd realizarea — și secretarul literar este dator să depună eforturi pentru a determina elaborarea — unor piese care să nu se rezume la teme împodobite cu trăsături de suprafață ale epocii (date calendaristice: „acțiunea se petrece în zilele

noastre", funcțiile personajelor etc.), ci care să prezinte în adincime fenomenele realității, să le interpreteze multilateral, în lumina semnificațiilor lor majore, în perspectiva rezolvării contradicțiilor vieții în sensul legilor obiective ale vieții și istoriei, în spiritul filozofiei marxist-leniniste.

În vederea obținerii unui ecou mai răsunător al operii dramatice în conștiința publicului, s-a cerut secretarilor literari să dea autorilor un ajutor competent, să contribuie mai substanțial la ridicarea măiestriei operelor acestora, să lupte împotriva mediocrității, a pieselor plicticoase sau rutiniere, care prezintă chipul omului contemporan, al eroilor construcției noastre socialiste, în imagini simpliste, schematice, fără individualitate și fără entuziasm.

S-a mai accentuat, în cadrul seminarului, necesitatea ca secretarii literari să fie animați de o mai vie inițiativă și pasiune în crearea unei mai strînse, mai principiale și exigente colaborări între dramaturg și teatre. Asemenea legătură doar puțini secretari literari — și nu cei din teatrele bucureștene — au realizat-o.

Un accent important s-a pus în seminar pe problema strîngerii legăturilor teatrelor cu publicul, pe care secretarul literar este chemat s-o realizeze la un nivel superior. În această privință, eforturile teatrelor sînt încă minime față de posibilitățile reale, existente în teatre.

Seminarul secretarilor literari a demonstrat, în esență, că dezvoltarea teatrului nostru, baza și trăinicia succeselor pe care i le dorim, se află numai în situarea pe poziții partinice, creatoare, a slujitorilor lui, în tratarea și rezolvarea problemelor artei de la un nivel ideologic și artistic pe măsura elanului și realizărilor de zi cu zi ale oamenilor muncii, pe măsura unei competențe sporite a lucrătorilor din acest domeniu.

Înlocuirea cadrelor necorespunzătoare cu elemente de o înaltă pregătire ideologică și profesională va asigura, în bună măsură, împlinirea importantelor sarcini ce revin acestui sector.

Concluziile seminarului și schimbul de experiență realizat între secretarii literari ai teatrelor din toată țara au găsit un larg răsunet în conștiința lor și neîndoios ele vor fi avute consecvent și permanent în seamă, în munca practică. Asemenea schimburi de experiență pot fi continuate, în vederea unei îmbunătățiri și îmbogățiri reciproce a rezultatelor muncii secretariatelor literare din teatre. Revista noastră publică mai jos unele mărturii privitoare la primele roade ale activității în teatre, în urma acestei dezbateri.

Valeria Ducea

Profilul teatrului — problema nr. 1

Putem spune că astăzi, în urma seminarului, obiectivele principale ale muncii noastre sînt bine stabilite, iar sarcinile ce ne revin se configurează clar. Problema care se ridică acum în fața noastră este traducerea în fapt a acestor obiective, unanim înțelese și unanim acceptate în principiu. De-abia totalizînd aspectele pozitive parțiale ale activității secretarilor literari din întreaga țară, ne-am putut da seama în ce ar trebui să consistă munca noastră a fiecăruia, pentru că, din păcate, dacă unii dintre noi am reușit să obținem unele rezultate într-o direcție, cum ar fi, de exemplu, promovarea dramaturgiei originale, am rămas deficitari la unele capitole importante ale muncii noastre, cum ar fi legătura cu publicul, alcătuirea ju-

dicioasă a repertoriului etc. Acest lucru decurge din faptul că pînă la recentul seminar, care ne-a oferit o perspectivă a sarcinilor noastre luate în ansamblul lor, noi le consideram de cele mai multe ori dispartate, fără o legătură cauzală și, ca atare, eram derutați de diversitatea lor.

Cred că perspectiva realizării unui profil propriu teatrului în care lucrezi reprezintă alfa și omega activității secretarului literar. În funcție de acest obiectiv, trebuie să ne organizăm întreaga muncă și să ne coordonăm toate celelalte obiective. Secretarul literar trebuie să fie acel factor în teatru care contribuie, în cea mai mare măsură, la determinarea și menținerea profilului teatrului prin asigurarea unui repertoriu bine orientat și bine